

# Петта Азиатско-Тихоокеанска олимпиада по лингвистика

9 – 23 април 2023 г.

## Условия на задачите

- Слушайте внимателно квесторите и следвайте указанията им.
- Състезанието продължава 5 часа. Комплектът задачи съдържа 5 задачи, разположени на 7 страници. Може да решавате задачите в произволен ред.
- По време на състезанието не е разрешено ползването на каквито и да е електронни устройства, ръкописни или печатни пособия или каквито и да е други външни източници на информация.
- Ако имате въпрос по някоя задача, вдигнете ръка и го задайте на някой от квесторите. Квесторът ще се обърне към журито, преди да отговори.
- Правила за писане на решенията:
  - Не преписвайте условията на задачите.
  - Не използвайте един и същи лист хартия за записване на решенията на няколко задачи.
  - Използвайте само лицевата страна на листа.
  - На всеки лист записвайте името си, номера на задачата и поредния номер на листа в решението на съответната задача, напр.:

Име	...
Задача №	5
Страница №	1 / 3

Име	...
Задача №	5
Страница №	2 / 3

Име	...
Задача №	5
Страница №	3 / 3

което означава първи, втори и трети лист хартия от общо три за петата задача.

В против случай работата Ви може да бъде изгубена или приписана на друг участник.

- Освен ако противното не е посочено изрично, трябва да обяснявате всяка закономерност и всяко правило, което сте установили въз основа на данните. В против случай решението Ви няма да получи пълен брой точки.

**Задачите от състезанието трябва да бъдат пазени в тайна, докато не бъдат публикувани на официалния сайт на АТОЛ: <https://aplo.asia>. Моля не обсъждайте и не разгласявайте задачите онлайн преди публикуването им.**

**Задача № 1 (20 точки).** Дадени са глаголни форми на езика имас и техните преводи на български:

- |                            |   |
|----------------------------|---|
| 1. <b>impakulat</b>        | <i>Те двамата са вървели.</i>                     |
| 2. <b>kapwapykiat</b>      | <i>Вие двамата сте спали.</i>                     |
| 3. <b>nayat</b>            | <i>Той е дошъл.</i>                               |
| 4. <b>karayat</b>          | <i>Ние двамата сме дошли.</i>                     |
| 5. <b>antpukularm</b>      | <i>Те двамата почти са вървели.</i>               |
| 6. <b>taŋkulkrarum</b>     | <i>Те всичките не са ви рязали вас двамата.</i>   |
| 7. <b>nakratut</b>         | <i>Той е убил всички нас.</i>                     |
| 8. <b>taŋkrapaykiarm</b>   | <i>Ние двамата не сме спали.</i>                  |
| 9. <b>ipwawat</b>          | <i>Вие всичките сте отишли.</i>                   |
| 10. <b>antkaupaykiarum</b> | <i>Ние всичките почти сме спали.</i>              |
| 11. <b>antŋkrankularm</b>  | <i>Вие двамата почти сте вървели.</i>             |
| 12. <b>antnantut</b>       | <i>Вие всичките почти сте го убили.</i>           |
| 13. <b>takulwaykrm</b>     | <i>Те двамата не са ви купували вас всичките.</i> |
| 14. <b>tanankularum</b>    | <i>Вие всичките не сте вървели.</i>               |
| 15. <b>naŋkrakrat</b>      | <i>Той ни е рязал нас двамата.</i>                |
| 16. <b>antkaykrarm</b>     | <i>Ние всичките почти сме рязали тях двамата.</i> |
| 17. <b>nananwaykt</b>      | <i>Вие всичките сте го купили.</i>                |

(a) Едната от глаголните форми посочени по-горе може всъщност да се преведе по два различни начина на български. Посочете за коя става въпрос и дайте другия възможен превод.

(b) Преведете на български:

18. **ipapaykiat**
19. **antŋkrankrarm**
20. **tapuyat**

(c) Преведете на езика имас:

21. *Той почти е отишъл.*
22. *Ние двамата не сме го убили.*
23. *Те всичките не са ни купили нас двамата.*
24. *Вие двамата почти сте ги убили тях всичките.*
25. *Те двамата са ви рязали вас всичките.*

△ Езикът имас е част от езиковото семейство долен сефик. На него говорят около 300 души в с. Имас в Папуа Нова Гвинея.

**ŋ** = *n* в думата *банка*, **w** = *w* в английската дума *week*, **y** = *й* в думата *йод*.

— Влад А. Някшу, Тамила Крацан

**Задача № 2 (20 точки).** Дадени са думи и изрази на езика кутенай и техните преводи на български в разбъркан ред:

- |                            |                         |
|----------------------------|-------------------------|
| 1. <b>?a·k†u</b>           | a. млад белоопашат елен |
| 2. <b>?a·k†a†nnam</b>      | b. кост                 |
| 3. <b>?a·ki†miyit</b>      | c. лошо време           |
| 4. <b>?a·ki†wi·nam</b>     | d. сняг                 |
| 5. <b>?a·knuq†u†a†n</b>    | e. отново е сърдит      |
| 6. <b>?a·kwum</b>          | f. Силно Коремче        |
| 7. <b>?a·q†a</b>           | g. нечие сърце          |
| 8. <b>?a·qatnananam</b>    | h. стомах               |
| 9. <b>†makwumnana</b>      | i. вътрешност           |
| 10. <b>†a suki†miyitni</b> | j. сляп е               |
| 11. <b>†a sani†wi·ni</b>   | k. Пикани               |
| 12. <b>†it†i†ni</b>        | l. американски орел     |
| 13. <b>kamnuq†uqatnana</b> | m. нечия къса опашка    |
| 14. <b>mak</b>             | n. отново е слънчево    |
| 15. <b>maknana</b>         | o. нечия глава          |
| 16. <b>san†a</b>           | p. пул                  |
| 17. <b>sani†miyit</b>      | q. небе                 |

В тази задача може да не вземате предвид представката **?a·k** и вариантите ѝ **?a·** и **?a·q**. Точната ѝ служба все още не се знае, но е известно, че тя не променя значението на думата. Няма да загубите точки, ако използвате (правилно или погрешно) представката в някоя от формите ѝ **?a·**, **?a·k** или **?a·q**.

(!) Не се изискват и няма да бъдат оценявани никакви допълнителни обяснения освен отговорите.

(a) Установете точните съответствия, като имате предвид, че **†it†makqa·ni** означава *слаб е*.

(b) Какви са двете значения на **†a**?

(c) Преведете буквално на български:

18. **?a·qatwum†a** дреха

19. **†a†it†u** пролет

(d) Преведете на български:

20. **†itqatni**

21. **?a·ki†wi·nana**

(продължава на следващата страница)

(е) Преведете на езика кутенай:

22. *нечий добър стомах*

23. *око*

△ Кутенай е северноамерикански изолат (език без родствени езици). На него говорят по-малко от 100 души в щатите Айдахо и Монтана (САЩ), както и в провинция Британска Колумбия (Канада).

ʔ, ʦ, ɕ, ʁ и ɲ са съгласни звукове. Знакът · използван след гласна означава дължината ѝ.

*Американският орел* е голяма граблива птица с бели пера по главата и кафяви пера по тялото си. *Силно Коремче* е лично име. *Пиканите* са вражеско племе, което получило първите си коне от кутенаите, преди отношенията между племената да се влошат. *Пуловете* са фигури за игра, изработени от кост, дърво или камък, които се използват в различни (настолни) игри.

— *Джеръм Йохъмс*

**Задача № 3 (20 точки).** Дадени са числителни на езика кобон и техните стойности. На кобон някои от числата могат да бъдат назовани по два различни начина, но тук е даден само единият:

1 **wañig nibö**

4 **yigwo milö**

7 **mudun**

11 **agip**

17 **mudun böŋ daŋ**

18 **kagoŋ böŋ daŋ**

21 **yigwo aŋ nibö böŋ daŋ**

22 **ñinjuöl ado gi da yigwo**

25 **ñinjuöl ado gi da mamid**

46 **ñinjuöl mihöp ado gi da kagoŋ**

60 **ñinjuöl mihöp ado gi da yigwo milö böŋ daŋ**

(а) Запишете с цифри следното равенство:

**yigwo × ñinjuöl ado gi da kagoŋ böŋ daŋ = ñinjuöl mihau nigaŋ ado gi da raleb böŋ daŋ**

(б) Запишете на езика кобон по всички възможни начини: 8, 19, 23, 53, 61, 66.

△ Езикът кобон принадлежи на клона Маданг на транснеогвинеиското езиково семейство. На него говорят около 10 000 души в Папуа Нова Гвинея. — *Влад А. Някшу, Михал Борон*

**Задача № 4 (20 точки).** Дадени са изречения на езика инанватан и техните преводи на български:

- |  |  |
|--|--|
| 1. <b>Idabe meqebi.</b><br><i>Ястребът говори.</i>             | 7. <b>Ato ewai buqaritawodawo.</b><br><i>Тази мишка принадлежи на писателката.</i>   |
| 2. <b>Murowo nasabi.</b><br><i>Той ще плаче в реката.</i>      | 8. <b>Qibiro aga qido meriqaqabe.</b><br><i>Майката на костенурката ни хапе.</i>     |
| 3. <b>Qotoqoware nesabi.</b><br><i>Синът му ще спи.</i>        | 9. <b>Qeqake osoi buquro meqaqabi.</b><br><i>Онова какаду хапе тарото.</i>           |
| 4. <b>Buquro obosabe.</b><br><i>Тя ще удари тарото.</i>        | 10. <b>Ewaidaga medo aga qide meseebi.</b><br><i>Бащата на тази змия го реже.</i>    |
| 5. <b>Bidora meraqaqabi.</b><br><i>Той ме хапе за свинята.</i> | 11. <b>Uto aga qidera naqaqasabi.</b><br><i>Той ще ме ухапе за бащата на рибата.</i> |
| 6. <b>Maroqo moootebe.</b><br><i>Сестра му се разболява.</i>   | 12. <b>Peraqote aga maroqo merabe.</b><br><i>Сестрата на дявола плаче.</i>           |
13. **Naqido aga medo noosabe.**  
*Змията на майка ми ще падне.*
14. **Idabe esai buqaritawo aga qotoqowaredaso.**  
*Този ястреб принадлежи на сина на писателката.*
15. **Qido naqotoqoware aga meqarowo obosabe.**  
*Майка му ще го удари в къщата на сина ми.*
16. **Qeqake aga qotoqoware qido aga medora meriobobi.**  
*Синът на какадуто ни удря за змията на майка му.*
17. **Taragaro ewai ovoidaga mesidao aga bide aga qidodawo.**  
*Това езеро принадлежи на майката на глигана на онази жена.*

(a) Преведете на български:

18. **Meqaro ewai naqidedawo.**
19. **Ato ewaidaga utora qesabe.**
20. **Niqido aga bide moobobi.**
21. **Idabe osoidaga peraqote aga meqarowo meroobi.**

Едно от изреченията може да се преведе по два начина. Дайте и двата превода.

(b) Преведете на езика инанватан:

22. *Свинята спи.*
23. *Онзи дявол ще ни удари за дъщеря ни.*
24. *Онова таро принадлежи на брат му.*
25. *Бащата на този мъж го удря в онази река.*
26. *Костенурката на писателя ме реже в езерото.*

△ Езикът инанватан принадлежи на групата на Главата на Южната птица от транснеогвинейското езиково семейство. На него говорят около 800 души в Югозападната провинция на Индонезия.

*Таро* е вид растение.

— Казуне Сато

**Задача № 5 (20 точки).** Дадени са няколко изречения на комбай и техните преводи на български. За повечето изречения в квадратни скоби е посочен и пример, който уточнява контекста, в който могат да бъдат използвани:

1. **Khuro khemomofa na babamano.**  
*Приятелите на чичо му обикновено са в джунглата [пият чай].*
2. **Nare leikhe?**  
*Там ли е баща ми [спи в леглото си]?*
3. **Dodo nalana gwari lei.**  
*Змията на жена ми е на дървото [почива си на клон].*
4. **Areya la leikhe?**  
*Там ли е жената на бащата [болна в болницата]?*
5. **Elo khuro namomo leno.**  
*Чичовците ми са в птичата джунгла [ловуват свине].*
6. **Khemakhü lekhe?**  
*Там ли е кучето му [лае под дърво]?*
7. **A dodofa gwari leino.**  
*Дървесните змии са в къщата [пълзят насам-натам].*
8. **Afa makhü lenokho?**  
*Там ли са къщните кучета [стоят при вратата]?*
9. **O khenareye e bakha?**  
*Птицата на баща му във водата ли е [къпе се]?*
10. **A khalakha amiya lei.**  
*Ямсовият червей е в къщата [на пода].*
11. **Namiyaye edolo nane banokho?**  
*Птиците ми на плода на червея ми ли са [стоят и го кълват]?*
12. **Dodo nanaya a le.**  
*Къщата на приятеля ми е на дървото.*
13. **Namiyo leileima.**  
*Детето ми обикновено е там [в люлката си].*
14. **Khela yarimo naramu lei.**  
*Креставицата ми е в градината на птицата му [на масата].*
15. **Dodofa a la babamakha?**  
*Жената обикновено в дървената къща ли е [плете кошници на пода]?*

(a) Преведете на български:

16. **Okha yarimo miyo bano.**
17. **Nano khelana amiya leileimakha?**

(b) Преведете на български и посочете примерен контекст, както е направено по-горе:

18. **Nadodo miyo lelema.**
19. **Nala babamakha?**

(продължава на следващата страница)

(c) Преведете на български по всички възможни начини:

20. **Khekhuro khena leno.**

(d) Преведете на езика комбай:

21. *Червеите му са на плода му.*

22. *Там ли е дървото на бащата [стои право]?*

23. *Къщите ми са в джунглата на приятеля.*

24. *Кучето ми обикновено в джунглата ли е [тича насам-натам]?*

△ Езикът комбай принадлежи на клона авю-думут на транснеогвинейското езиково семейство. На него говорят около 6 000 души в провинция Южна Папуа в Индонезия.

*Ямсът* е растение с ядлив корен.

**kh**, **gw** и **y** са съгласни звукове. **ü** се произнася като **i**, но с окръглени устни.

– *Ишрак Фархан, Джеръм Йохъмс* (консултант: *Лоурънс да Врис*)

---

**Главен редактор:**

- Влад А. Някшу

**Редактори:**

- |                          |               |
|--------------------------|---------------|
| • Густаво Баракат        | • Лиу Юян     |
| • Ван Чичун              | • Пан Тунлъ   |
| • Шинджини Гхош          | • Казуне Сато |
| • Джеръм Йохъмс          | • Хенри У     |
| • Ким Мингю (техн. ред.) | • Ча Ходжу    |
| • Цуйоши Кобаяши         | • Итън Чи     |
| • Тамила Кращан          | • Ян Джеян    |

**Български текст:**

- |                 |                   |
|-----------------|-------------------|
| • Тамила Кращан | • Тодор Червенков |
|-----------------|-------------------|

**Над задачите работи(ха) и:**

- Сими Хелстен

Наслука!

**Пета Азиатско-Тихоокеанска олимпиада по лингвистика**

9 – 23 април 2023 г.

Анкета

Име:

---

Място на провеждане:

---

Решения на кои задачи предадохте? ..... 

<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Коя задача Ви допадна най-много? ..... 

<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Коя задача Ви се стори най-трудна? ..... 

<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Коя задача Ви се стори най-лесна? ..... 

<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Други коментари или предложения за АТОЛ:

---

---

---